

**YANISI ELTTHI NAUDELDTTHED GHILEH NISI
GHONAH GHOK'EH TZEDDEHL GHIGHAH ACT
GHOLIHN**

**GHAIYEH DUNELDTUH DTANDTU
GHODELDTTHEHL SIH GHA EDITLIS NAGHODTLIH**

DIDI EDITLIS
MANITOBA INDIGENOUS CHU MUNICIPAL RELATIONS CHU BEDAGHADE GHOLIH EYIS

JUNE SAH KE 2016 EKUGHU GHOLIH EYI

Yanisi ghogħahn

Nedja Canada keyagħha June sa k'e 2015 ekugħu elthi chu elthi naudeltthed ghileh nisi naunelyeh għa Commission għolihni nisi (TRC) sni eyi editlis theltzi dta ghogħil ahn nisi ghawni, dugħulyei Honouring the Truth, Reconciling for the Future: Summary of the Final report of the Truth and Reconciliation Commission of Canada eyi bek'e eltagħattonena tzen digħihi asi k'e eghalaghadah dezahn għeni beke nilya nih. Eyi editlis enaldhen nih eyi għajnej December sah k'e 15 ultaghaj ke 2015 ekugħu.

Eyi editlis enaldhen għu Manitoba keyagħha government għa eghadlagħana sih ghuzelkehd ghodtazi segholyeh għasih eyi be bazih editlis ghultzi għa suwa ghosahn ghedtzedi għu. Steering Committee għolihni eyi bek'e kodhedi netheh naaltzih dtandtuh eltlattonena tzen digħihi asih għu hawn sħeldi s'ebda. Eyi ghodtah sih, didi Path to Reconciliation Act għu hawn sħeldi s'ebda. Eyi bedtazihha government dughidha għad-did u kien qed-żgħix minn-hu. Eyi editlis għolih Act sni eyi bek's totahn asi għu hawn sħeldi s'ebda. Eyi editlis għolih Act sni eyi bek's totahn asi għu hawn sħeldi s'ebda.

Eyi editlis għolih Act sni eyi bek's totahn asi għu hawn sħeldi s'ebda. Eyi editlis għolih Act sni eyi bek's totahn asi għu hawn sħeldi s'ebda.

1. Dtah tħethi lesħi, yanisi dtagħodih ghodtah bebażiħn yaghadtih nisi chu dtagħunneħ għunidthiħni nisi chu dtandtu selyah ghilħiħ sni nisi chu tħethi detħi;
2. Reconciliation sni għotegħeh el-thihha dtah ghodih ah ghodih tħi għotegħegħ negħedti ħn għu TRC editlis theltzihni nisi tħi beq' begħad;
3. Ghodtazih elthi kesiħn seghulya ghilħiħ sih nilyai bedtazihha editlis nilyai eyi government yek'e gheddeh ġiġi naunelyei għunidħen għokesiħn għolz;
4. Eyi editlis tħi bekk' Kodhedi dtah bedaghade kesiħn għotleħ għasih tħi bekk'aoniedtah għa għenih eyi dtagħid idd-żgħid u kien qed-żgħid idher;
5. Eyi editlis bekk' tħi yadtih nadtsedi bekk' nilya għotegħegħ elthi budedthha għa dtandtu segholyeh għa sni bekk' eghalaghadah għa;
6. Kodhedi netheh dta aħħla delħi nagħolih ħej għajnej għidu dengi tħalli kien qed-żgħid idher;
7. Eyi editlis enaldhen de detħiyeħ dta tħthei dene budelahn sih nedja Manitoba ke'yagħha eyi beyyadti dha tħalli kien qed-żgħid idher;

Nedidi naunelyeh ghobaziħn ghogħalghadah għa Act għolihni eyi kaniħn dtah tħethi beq' għal-ġuha. Manitoba dtandtu yegħalaghana għas-siġġi tħalli kien qed-żgħid idher;

Dtandtu beghahn nuhndehnlthi ghai

Manitoba ghotegheh eltthi gheh dadi dtandtu didi eltthi naudeltthed ghileh nisi naunilyeh ghah nidthen dadi, yanisi sekuwi ghauneltehn gha dadi ghu sekuwi nanaltzih naugholihn nighile ini eyi ghodtah dta tthei dene ghudeltih ghadja nisi eyi ghonah naunelyei kesihn ahtlah ghoghahn beghalada gha dtah tthei dene chu dtatthei dene ghilei chu ahtla Manitoba keyaghah. Elkesosedlih ghu ahntlah asi ghoghalaghadah gha deh elghehl yadtzelthi ghu dtandtuh woleh ghunidhen sih ghahn yadih ghidtah beghalaghadah gha , Dta tthei dene chu dtatthei dene ghilei chu elghehl adtzedi. Dtatthei dene benene keyaghah ghuyini ghoghahn yadih gha eyi adtzedi ghile, dtakelosih nedjahn Manitoba dtakelosih bekaunedtah gha eyi adtzedi.

Government dta bedtasihn eltthi naudeltthed ghileh nisi nauneleh kesihn ghoghalaghana ghasih eyi didi kaneltai ghane yeleh ghas, eyi, elkesosedli kesi chu, etlenidtzedi kesihn chu ahtla seghulyeih Ghunidhen ghikesihn chu ghotlei ghisha ghokesihn chu gha yeke ghedehl gha. 2016 chu 2017 chu Ghunidhi ghadja de Manitoba chu dtatthei dene chu eyi ghobazihn yanatreh ghoghah elghehl yaltih ghidtah yebazi yadtih nileh gha bekeh tzedeih gha.

Dta naudeltthed nighileh sih 2016/2017

Dughu nedja government kodheh naghodlihn eyi tthi dadi ghu, nuhnih tthi nedidi Path to Reconciliation Act sni gholihn tthi ghtegheh eltthi bek'e ghidehl gha dadi. Eyi Government kodheh TRC dtadadi ghu editlis theltzih nisi bek'e ghidehl ghudtthi United Nations tthi Declaration theltzih nisi tthi bek'aunedtai dta dtatthei dene eltthi k'esih editlis dtaghani k'e tzedeih gha Act dtandtu bek'e dehtlis kesihn dadi.

Kudughuh, eyi government kodheh naghi asi ghalaghadai eyi dta ghogha yatih gholih ke' gha ghogħedi naghi asi għo uhn lu budedtih dtagħżej dene bazihha asi għoltzihha eyi nagħi tthi begħha editlis nilya. Didi adtsedis:

- May sa k'e eyi government kodheh ghonena tzen nake dene natheltzihha Cabinet k'e delthi għa eyi bedaghade eyi Path to Reconciliation Act għolihha bek'e eghalaghadah għa, nedja dta kodħedi dtatthei dene bazihha nadelya sih eyi bedtzen nedħendli bek'e tzedeih għa sni għu.
- Eyi dta tthei dene bazihha ehadalagħenai dta tthei dene bedtżiżi organizations għotla sih ghel meetings nagħohlihn kane dtattheh bunidhi sih. Dtagħżej editlis bazihha għedek għolha si għażi yehi dayaghħilti. Atloġġ eyi kundtih meetings nagħohlihn ghindteh.
- June Sah k'e 2016 ekugħu Kodħedi nethe dta Government ghel nadleyi chu Dta Tthei Dene chu Tegħna chu Tanidtseni chu Tzekuwi chu għa tħethi nadelya sih ahtla nini dehl għu ghogħahn dayiailti didi eltthi naudeltthed ghileh nisi dtandtu ghogħalaghadah ghidha selya ghili għawni. Eyi dta nathħedeli detthiye għejha dadi għu bedtasih bekesiñn eghalaghadah għa editliżi ghultzi ahtla eyi bek'e ghughudeih ghidha seghħulei dadi nih. Eyi dta ahtla eltzetzedi għa sni ahtla degħelti (FPTIF) kesiñn bekaunedtah għa ghuljaeyed għodttheh dta kundtih għah ahntla eghalaghadah għa sni għilchu nisi eyi bededi għu.

- Nedjah Manitoba keyagha dtathei dene gha nadelya ghudthhi kuweh dahlihn tthi gha eghadalaghenai dughu eyi bebasihn The Path to Reconciliation sni editlis gholihns dtatthei dene beyatiye k'e nilyei gha tzedtah gholeh gha eghadalaghana. Detthiye dtatthei dene beyadtiye ghuhlihn Cree chu Dakota chu Inuktitut chu Michif chu, Ojibway ghu Oji-Cree chu detthiyeh adtsedi. Eyi enaldhen de bek'e yadtih gha dtseh nilye gha.

Dta ghotleh għai 2016 /2017 għunidhi għadjalesi

Nedidi The Path to Reconciliation Act sni editlis government yek'e eghalaghanah ghah sni dta bedaghade kundtih editlis naghidai ghai, eyi yenighilahn ghu, gheh dadi nih March sah ke 15, 2016 ekughu. Government dekodhi ghilchu May 3 2016 ekughu. Eyi government kodheh yek'e ghedehl gha beghaladah gha editlis ghotleh gha sni dtatthei dene bedtzihn kodhedi behl ghoghahn yadtih gha ghudja ni. Nedidi dta ghogha yadtih dta kodhedi nethe dahlihn behl ghogha yaghintih deh ghotegheh begha nanighodeh ghu dtaghudja dta seghulyali sih ghogha dayadtih gha nadesihn deh, didi dtatthe desih kodhedi ttheh yeghahn degheltthi ghokesihn deh.

Didi dta elthi naudeltthed ghileh nisih budehnileh ah dtahtzen ghodtzihn ghotegeheh bughedih dta gtegheh ghalya ghili gha ghoghahn naneghodeh adezahn ghetegheh ghalyeh gha ah government yegha delthi ghu ghoghahn dtandu selya ghili ke seyileh dta ghotleh gha naunelyei ghokesihsn bekaunedtah gha.

Ku eyi dtandu seghulyah ghili ghogha segholyei ekughu tthi government dadi ghu dta tthei dene behl suwau eltthi asi ghultzih ghobasih elghel eghalaghidah gha ghodeyehd ghilei ghokesihn, didi naghi asi dta ghodta kughilya ghili eyi tthi nughulihh, dadi, eyi didi ahlni sih:

- Nedja Manitoba keyagha sekwi bekeghoni sih ghoasihn ghotegheh bughedi gha The Protecting Children Act gholihh nih government eghadalaghanai keyagha sekwi chu behtthikwi dalihh chu behl eghlaghadah desih eltzetzedi ghidta dedantihn dalihh gheli dta kondti bazie ghadalaghana sih chu elghehl editlis chu dtanaghoah sih chu ghenedenih dta ghotegheh besedihndhen gha. Nani sekwi dughe bedtzen naudeldtthed tai asudelyei dtcha chu ghahn ahtla eltzetzedi dta bughedi gha.
  - Manitoba keyagha dene ghahnghole gha eghadalaghenai government ghehl ahtla dtandtu kuwe dalihh chu theni tthi la k'e gholai chu yadtih ghelel ghidta ghodenii ghohlyeh gha dta tthei dene ba yoh ghughini gha Manitoba Real Estate Association chu dta tthei dene gha k'odhedi dahlihnha editlis kuwe(AMC) chu elghehl eghalaghana ghodtah, kolyeh gha, ghoghahn yadtih ghidta.
  - Yanagha Manitoba keyagha dta ke nih ghighilben nadtihn sih ekosi ghotegheh ghoghedi gha, ekukeh kuwe daghola sih bighilben ghodtcha tzedtah segholyeh ghudtthi government bedaghade nih dtalya ghili sih ghotleh gha dadi Manitoba Infrastructure chu Manitoba bedtzihn dtatthei dene gha nadelyai chu kuwe keda uhn ghelyai basiin yadtih gheleli dadi ghu. Eyi Manitoba tugheh ghobaneh ghudtzedis yanagha dtzen.

- Eyi Manitoba indigenous and Municipal Relations ghulyei Government gha eghadalaghanai dadi ghu, bedtasihn eghalaghadah gha editlis ghotleh gha edekesdidtli ghu ahtla suwau eghalaghaghida gha dtatthei dene bedtzihn kuwe gholah sih behl dta ghudja ghili ghahn dene ghel nayalti gha dadi, kundtu ahntla sodihldhen gha.
- Eyi ahntlai ghadelai dadi ghu government kundtu dtatthei dene behl eghalaghada ghadja desih ghodtzihn dtake losi government gha la ke dagholah sih dtandtu dtatthei dene behl asi ghultzi ghughilyas sni ghu eyi ghodtasihn nih ghodtah dtandtu asi ghalaghadahn ghili tthi ghahn yadtih ghodtah dtandtu bedtodighndhed ghili kaghodhed gha.
- Eyi Manitoba Indigenous chu Municipal Relations chu gha eghadalaghanai tzamba kodheded ghel tthi ghoghahn yalti ghodtah sekuwi ghaunelteghni dta tthei dene benene keyaghah tthi dtandtih dta ghuzuhn ghotegheh sukuwi ghadauneltaghn ghili tthi nelihn dta segholyeh gha eyed tthi.
- Eyi ahtlaghi government gha nadelyai tthi didi government degodhi naghohdlin gheh ghunidhen ghu ghokesghodedlih ghokesihn yadtthegeheh kuwe tthi ghel eghadalaghana gha.
- Eyi ahtlaghi government gha eghadalaghanai chu Manitoba Growth Enterprise and Trade gha eghadalaghanai chu kuwe ghodcho keyagha tthi dta tthei dene nadadeh sih ghel asi ghalaghadahn ghili tthi kaghodeh gha.
- Nedidi dta ghuhdtzih desih eyi behl government eghadalaghana ghidta yadtthegehe tzen kuwe gholah sih ghehl dta gholihs ghidtah eghalaghadahn ghili kaghilde gha dadi, eyi desi dughulyeh gha dadi Yes! North ghulye ghalye gha. Manitoba Municipal Relations chu Manitoba Growth, Enterprise and Trade chu government behl kughideh gha dadi, edekesdidlih ghu gheh ghunidhen ghehl ghultzih gha dadi.
- Nedidi dta kaneh ghuhdtzih ini dadi ghu government behl eltzetzedih ghidta asitai ghodtzih la keh dalihns nuhtzedanis ghidtah chu dta kaldaneh la keh ghotlah sih tthi bedtzendi ghu ghoasih suwau eghalaghadahn ghili kaghodeh gha yadttheh dtzen ghoasihns naghadtzed ghokesihn la ghodeyedih kaghodeh gha dontih asi ghalaghadai ghodtah 1) asi nih ghodtzih ghodtoidighidhed ghili ghonedihs ghu dedchen nezughih ghu lihs deh kundtih dahlihs chu tzamba kaghunedtai dahlihs chu tthi adtzedih eyi ghehl tthi 2) asi dene tzidedihs dahlihs asi daghunehlihs kah, tluwe cho dahlihs ghu, sas delgei ghu nayelkai yakiye għodtiegħedudh dalihns għu kundtih danelihs kah tzidediħli chu natzelsei chu tluwe ka asi dene tzidediħli dahlihs chu tthi adalnihs.
- Manitoba Sustainable Development , nedidi government kodheh ghehl dstanduh asi ghahn nakodtzelihns dahlihs dta thagħha tidtchadidah dahlihs budehlahn ghidtah thagħha bedtagħodtihns ghili għiex dta tthei dene chu tanidżen iċċu dta kondtih asi għalaghada għa editlis bedtzihn sih behl ghogħahn yadtih ghidta ahntla kundtuh seghohlyeh għa eyi bebasihns.

- Eyi Manitoba Sustainable Development sni bedtah government nadtluhn landtei ghidtah dtandtuh la ghalaghadhn ghili kagholdeh gha yadtthege kuwe ghazeh dalihns għola sih tħi behl, kuwe ghodtcho ghuyini għa eyi ghileh sih Eyi għeħl tħi ghonakeh dtah nih ghogħahn ġħunegħetahn ghunidhen sih tħi ghugħedih ghaneħ nedja Manitoba keyaghħah kundtuh ġħonahsen u ġħundtai għa naunelyei kesiħn ghunidhen ghidtah.